

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. sz. Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Simon D. Gábor ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű és III.rendű felperes neve (uo.) III. rendű felpereseknek - a Dr. Király Edit Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Király Edit ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Bebesi Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) által képviselt alperesi beavatkozó neve (alperesi beavatkozó címe) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2017. március 10. napján kelt 38.P.25.510/2013/98. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 101. sorszám alatt, valamint az alperes részéről 103. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben, a következők szerint változtatja meg:

- megállapítja, hogy az alperes az I. rendű felperes sebének kezelésével és a gyomorgyűrű kivételével az I. rendű felperesnek az egészséghez, valamint az I-II. rendű felpereseknek az egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogát sértette meg;
- a III. rendű felperes keresetét teljes egészében elutasítja, egyúttal kereseti illetékfizetési kötelezettségét felemeli 89.100 (Nyolcvankilencezer-egyszáz) forintra, és kötelezi, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint plusz áfa összegű perköltséget;
- mellőzi az alperes kereseti illeték megfizetésére kötelező rendelkezést, és megállapítja, hogy 216.600 (Kettőszáztizenhatezer-hatszáz) forint kereseti illetéket az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-III. rendű felpereseket, hogy - 15 napon belül - együttesen fizessenek meg az alperesnek 26.250 (Huszonhatezer-kettőszázötven) forint plusz áfa összegű, míg a beavatkozónak 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

Az I. rendű felperes 160.000 (Százhatvanezer) forint, a II. rendű felperes 104.000 (Száznégyszer) forint, a III. rendű felperes 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket köteles megfizetni - felhívásra - az állam javára; a fennmaradó 260.000 (Kettőszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

## Indokolás

Az I-II. rendű felperesek házastársak, a III. rendű felperes a külön háztartásban élő családos gyermekük. Az I. rendű felperes serdülőkora óta súlyproblémákkal küzd, számtalan sikertelen fogyókúrát követően súlya 145 kg-ra gyarapodott, ezért 2006-ban gyomorgyűrű behelyezése mellett döntött. A műtétet 2008. november 26-án hajtották végre az alperesi kórházban. A következő napon az I. rendű felperest azzal bocsájtották otthonába, hogy antibiotikumot kell szednie, és szigorú folyadékdiétát követően 4-6 hét elteltével kerül sor a gyomorgyűrű beállítására. Ezt követően az I. rendű felperes fogyása elkezdődött, de a következő évben a gyomorgyűrű szabályozására szolgáló „port” környékén pattanásszerű gennyes folt jelent meg, majd sipoly alakult ki, melyből 2009 novemberétől váladék ürült. A port beállítása során a kezelőorvos észlelte a gyulladást, otthoni betadinos fertőtlenítést és kötözést írt elő, ez a kezelés azonban nem szüntette meg a panaszokat. A gyulladás miatt 2010. augusztus 18-án eltávolították a portot, majd azt 2010. november 3-án helyezték vissza. Ezt követően az I. rendű felperesnél erős és rendszeresen visszatérő háti fájdalom alakult ki. A fájdalom okának a tisztázása végett 2011. április 27-én - az I. rendű felperes beleegyezésével - végrehajtották a negyedik műtétet a gyomorgyűrű környezetének a feltárása érdekében annak megállapítása céljából, hogy találhatóak-e ott olyan összenövések (adhéziók), amelyek előidézhették a háti fájdalmat. A beavatkozás során eltávolították a gyomorgyűrűt a hozzátartozó állítókábelrel és a porttal együtt. Az I. rendű felperes fájdalmai a műtétet követően sem szűntek meg. Idegsebész szakorvos által elrendelt vizsgálatok alapján 2011. november 26-án azt állapították meg, hogy a panaszok hátterében bordaközi izomfájdalom (intercostalis neuralgia) áll. A gyomorgyűrű eltávolítását követően az I. rendű felperes súlya ismét gyarapodni kezdett, 2013 októberében már meghaladta a 150 kg-ot.

Az I-III. rendű felperesek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján kérték annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az egészséghez, valamint a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogukat; ezen felül a 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem vagyoni kártérítésre is igényt tartottak. Nem vagyoni kártérítés jogcímén az I. rendű felperes 6.000.000 forint, a II. rendű felperes 3.000.000 forint, a III. rendű felperes 1.500.000 forint és ezen összegek 2008. november 25. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes vagyoni kárigényt is érvényesített, a gyomorgyűrű beültetése költsége címén 959.400 forint, közlekedési többletköltség címén 297.670 forint, rezszi többletköltség címén 58.000 forint, telefon többletköltség címén 116.000 forint, gyógyszer és kötszer többletköltség címén 45.000 forint, táplálékfeljavítás költsége címén pedig 142.000 forint és ezen összegek törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint az I. rendű felperes kezelése során nem vétett szakmai hibát, a sebkezelés és a gyomorgyűrű eltávolítása során a tőle elvárható gondossággal járt el.

Az alperes pernyertességét támogató beavatkozó ugyancsak a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes az I. rendű felperesnek a gyomorgyűrű behelyezésével és állításával, valamint annak kivételével kapcsolatos gyógykezelése során megsértette az I. rendű felperes egészséghez, testi épséghez, illetve saját családban éléshez fűződő jogát, és ezáltal sértette a II-III. rendű felperesek egészséghez és saját családban éléshez fűződő jogát is. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek

2.909.400 forintot a részösszegei után járó törvényes mértékű késedelmi kamatával; a II. rendű felperesnek 700.000 forintot annak 2011. április 27. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatával; a III. rendű felperesnek pedig 500.000 forintot annak 2011. április 27. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatával. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet és az alperest 246.564 forint, az I. rendű felperest 349.657 forint, a II. rendű felperest 83.721 forint, míg a III. rendű felperest 59.097 forint le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára, megállapítva, hogy egyebekben a felek viselik a saját költségeiket.

Döntésének jogi indokolása szerint az I-III. rendű felperesek sikeresen bizonyították a kárkötelem konjunktív feltételeinek a fennállását: azt, hogy elszennvedett vagyoni és nem vagyoni káraik az alperes felróható magatartásával állnak okozati összefüggésben. Rámutatott: az alperes két alkalommal tanúsított felróható magatartást az I. rendű felperes kezelése során. Először a gennyedző seb kezelése során mulasztott, mivel nem végzett baktériumtenyésztést, és nem alkalmazott helyileg ható, célzott antibiotikumos terápiát, noha a betadinos fertőtlenítés nem volt alkalmas a panaszok megszüntetésére. Az aggálytalan szakértői vélemény alapján bizonyítottnak találta, hogy megfelelő antibiotikus terápia esetén a sebgennyesedés hamarabb gyógyult volna, és esély mutatkozott volna a későbbi műtétek (a port eltávolítása, majd visszahelyezése) elkerülésére. Emellett a szakértői vélemény azt is alátámasztotta, hogy az alperes megfelelő indikáció nélkül, elhamarkodottan döntött a gyomorgyűrű eltávolításáról, mivel a műtétet megelőzően nem végezte el a háti fájdalom okának a kivizsgálását. Az I. rendű felperes részére nem adott megfelelő tájékoztatást a gyomorgyűrű eltávolításának a következményeiről, holott az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 13. § (1) és (8) bekezdései szerint minden betegnek joga van a számára egyéniesített formában megadott teljeskörű tájékoztatásra. A tájékoztatási kötelezettség megsértése súlyosan sértette az I. rendű felperes önrendelkezési jogát is, hiszen egészségi állapotának, illetve a gyomorgyűrű eltávolítása következményeinek az ismeretében nem egyezett volna bele a negyedik műtétbe. Amellett, hogy a gyomorgyűrű eltávolításával az alperes megsértette az I. rendű felperes egészséghez és testi épséghez, valamint a saját családban éléshez fűződő személyiségi jogát, egyúttal sérelmet szenvedett a II-III. rendű felperesek egészséghez és saját családban éléshez fűződő személyiségi joga is. A személyiségi jogsértés következményeként az alperes köteles megtéríteni az I-III. rendű felperesek nem vagyoni kárait [rég. Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja]. A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapítása során figyelembe vette a személyiségi jogsérelem súlyosságát és annak negatív hatását az I-III. rendű felperesek életvitelére és személyiségére. Az I. rendű felperes esetében értékelte, hogy elvesztette a tágabb családban elfoglalt szerepe teljesebb megélésének a lehetőségét, nem lehet aktív nagymamája unokáinak, férjének partnere a hobbitévékenységek során, illetve házastársként sem teljesedhet ki olyan mértékben, mint arra a fogyás révén lehetősége lett volna. Mindezek a hátrányok aláásták az I. rendű felperes önértékelését, korábbi szociofóbiás szorongása fokozódott, indokoltnak mutatkozik intenzív pszichoterápiás kezelése. Ugyanakkor a kártérítés mérséklésének az irányába hat, hogy az I. rendű felperes nincsen elzárva attól, hogy ismételten elvégeztesse a gyomorgyűrű behelyezését, amely biztosíthatná az ismételt fogyást. Azt is az I. rendű felperes hátrányára értékelte, hogy nem végez önismereti munkát, és nem vesz igénybe pszichoterápiát, holott elhízásának az oka nem csak a gyomorgyűrű eltávolítására vezethető vissza, hanem egyéb összetett szomatikus zavarokra is. Mindezt figyelembe véve a gyomorgyűrű eltávolítása miatt 1.700.000 forint, míg a gennyesedés kapcsán megnyilvánuló esélyvesztéshez kapcsolódóan 300.000 forint, összesen 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg az I. rendű felperes részére, ezen összeg régi Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű törvényes késedelmi kamatával. A II. rendű felperes tekintetében értékelte, hogy feleségének a fogyása az ő életmódját is pozitív irányban módosította. A harmonikus és szeretetteljes házastársi kapcsolatra figyelemmel ugyanis örömmel töltötte el felesége aktivitásának az emelkedése és a lehetőségeik kiszélesedése. Mindezek elvesztése a II. rendű felperes számára is

hátrányt jelentett, melynek kompenzálása érdekében részére 700.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg, ezen összeg törvényes mértékű késedelmi kamatával. A III. rendű felperes tekintetében azt értékelte, hogy a visszahízás miatt aggódik édesanyja egészségi állapotáért és szembesülnie kell édesanyja pszichés elnehezülésével is. Emellett az is megterheli a III. rendű felperest, hogy a súlyvesztés folytán előálló tevékenyebb együttélés édesanyjának a visszahízása miatt megszakadt. Mindezekre a hátrányokra figyelemmel a III. rendű felperes részére 500.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg, ezen összeg törvényes mértékű késedelmi kamatával. A vagyoni kárigények közül csupán a gyomorgyűrű költségének a megtérítésére irányuló igényt találta megalapozottnak. Abból indult ki, hogy a gyomorgyűrű behelyezésének az volt a célja, hogy hosszú távon biztosítsa az I. rendű felperes fogyását. Ennek a célnak az elérésére a beavatkozás alkalmasnak mutatkozott, így indokoltan merült fel a gyomorgyűrű 850.000 forint, valamint a gyomorgyűrű beállítását biztosító második alkalommal beültetett miniport 59.400 forint összegű költsége. A gyomorgyűrű kivételével azonban a fogyással kapcsolatos várakozások megghiúsultak, így az I. rendű felperes korábbi kiadásai fölöslegessé váltak. Hangsúlyozta: amennyiben az alperes nem távolítja el a gyomorgyűrűt, úgy az azzal kapcsolatos kiadások nem fordultak volna át vagyonsökkenésbe, hiszen azok „ellentételezéseként” ott állt a fogyás és az I. rendű felperes egészségének a javulása. Minderre figyelemmel összesen 909.400 forint vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest azzal, hogy ezen összeg után 2011. április 18. napjától köteles megfizetni a törvényes mértékű késedelmi kamatot. A további vagyoni kártételek tekintetében elutasította a keresetet. A Pp. 81. § (1) és (2) bekezdéseinek az együttes alkalmazásával úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját perköltségét, míg a le nem rótt kereseti illetéket a pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg közöttük.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-III. rendű felperesek és az alperes egyaránt fellebbezést jelentettek be.

Az I-III. rendű felperesek fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatására irányult. Az I. rendű felperes 4.000.000 forintra, a II. rendű felperes 2.000.000 forintra, a III. rendű felperes 1.000.000 forintra kérte felemelni a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét. A II-III. rendű felperesek annak a megállapítását is kérték, hogy az alperes megsértette a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogukat. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget az abból eredő nem vagyoni károk súlyosságának, hogy a gyomorgyűrű indokolatlan eltávolítása miatt az I. rendű felperes visszahízott az eredeti súlyára.

Az I. rendű felperes előadta, hogy nem csupán anyagi okok akadályozzák a gyomorgyűrű ismételt beültetésében, hanem a beállítással kapcsolatos rossz tapasztalata is. A sebváladékozást ugyanis az alperes nem vizsgálta ki, és nem megfelelően kezelte, a folyamatosan váladékozó seb kezelése pedig mindennapi szenvedést okozott a számára. A tanúvallomásokból kiemelte: a gyomorgyűrű beültetését követő 8-9 hónap elteltével jelentkező probléma véget vetett az addigi fogyás által előidézett vidámságának, újra bezárkózottá és visszahúzódóvá vált. A ruházatán átütő váladékozás, illetve a rendszeres kötözés miatt munkahelyén kívül már sehová nem járt, nem vette igénybe a tömegközlekedést, mindenhová gépjárművel kellett szállítani. Ilyen tapasztalatok után joggal alakult ki benne idegenkedés egy újabb gyomorgyűrű beültetésétől, álláspontja szerint ebben a helyzetben nem várható el tőle a gyomorgyűrű beültetésének az ismételt vállalása; ezt a körülményt ezért az elsőfokú bíróság nem értékelhette volna a nem vagyoni kártérítés összegét mérséklő tényezőként.

A II-III. rendű felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy sérült a teljes és egészséges családban éléshez fűződő joguk, holott a szakértői vélemény szerint a visszahízás miatt károsodott az I. rendű felperes egészsége. Az I. rendű felperes számára az elhízás akadályt, illetve nehézséget jelent az élet számos területén, ami egyúttal az ő teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogukat is sérti. A II. rendű felperes hangsúlyozta, hogy meghallgatása,

illetve a vizsgálata idején már megbékélt a kialakult helyzettel, azt azonban nem állította, hogy mindez a kezdetekben sem zavarta. Mindezeknek a nem vagyoni hátrányoknak a számbavétele esetén a javukra megállapított nem vagyoni kártérítés összege nem áll arányban az elszenvedett személyiségi jogi sérelmek súlyosságával.

Az alperes ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság az I. rendű felperest megillető kártérítést szállítsa le 59.400 forintra; a II-III. rendű felperesek keresetét teljes egészében utasítsa el; továbbá mellőzze illetékfizetési kötelezettségét. Álláspontja szerint az elhízás nem értékelhető egészségkárosodásként, főként nem maradandó egészségkárosodásként. Vitatta a szakértő megállapításait és rámutatott: a negyedik műtét célja a gyomorgyűrű területének a feltárása volt, és mivel az operáló orvos gyulladt környezetben találta a gyomorgyűrűt, ezért azt mindenképpen el kellett távolítani. Ebből következően az indokoltan végrehajtott beavatkozás még áttételesen sem sértette az I. rendű felperes egészséghez és testi épséghez fűződő személyiségi jogát. Fenntartotta, hogy az okozati összefüggés fennállása hiányában a kártérítési kereset anyagi jogilag megalapozatlan. Kiemelte, hogy a periratok szerint az I. rendű felperesnek már gyermekkorában evészavara volt, és a visszahízás már a gyomorgyűrű bentléte alatt megkezdődött. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes sem mozgással, sem táplálkozással, sem életmód-változtatással nem igyekezett a testsúlyát csökkenteni, legalábbis ezen a téren nem volt kitartó. Ebből következően a visszahízás az I. rendű felperesnek felróható, hiszen minden esélye meg van arra, hogy lefogyjon, elérjen egy egészséges testsúlyt, és megszabaduljon a túlsúlyból eredő egészségügyi kockázatoktól. Ez azt jelenti: az I. rendű felperes „gyógyulási esélyét” nem vette el, jelenlegi állapotáért az I. rendű felperes kizárólag saját maga felelős. Rámutatott: az I. rendű felperest nem szakították ki a családjából, így ellentmond a tényeknek az a megállapítás, hogy sérelmet szenvedett a saját családban éléshez fűződő személyiségi joga. Továbbra is vitatta a gennyesedés kezelésének a hiányosságai miatt megítélt nem vagyoni kártérítés megalapozottságát, fenntartotta, hogy a sebgyulladás a műtéti kockázat körébe tartozó szövődmény. Ezzel kapcsolatban az I. rendű felperest legfeljebb 59.400 forint vagyoni kár érhet, így legfeljebb ennek az összegnek a megtérítésére tarthat igényt. Vitatta azt is, hogy a gyomorgyűrű eltávolítása rontott volna az I-III. rendű felperesek életminőségén. Az I-III. rendű felperesek személyes meghallgatásából és az I. rendű felperes menyének a tanúvallomásából kiemelte azokat a részeket, amelyek alátámasztják: lényegében mindannyiuk számára megkönnyebbülés volt a gyomorgyűrű eltávolítása. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű felperes továbbra is jól érzi magát a házasságban, felesége visszahízása nem okoz számára jelentősebb pszichés feszültséget, hiszen elfogadta a kialakult helyzetet, azzal már megbékélt. A III. rendű felperesnél pszichés történések és pszichés eredetű betegségekre utaló jelzések nem voltak feltárhatóak, így nem látta megalapozottnak a II-III. rendű felperesek javára nem vagyoni kártérítés megítélését, míg az I. rendű felperes esetén annak összegét maximum 300.000 forintban jelölte meg. Ettől függetlenül megjegyezte: a II-III. rendű felpereseket valójában nem érte károsodás, hiszen az I. rendű felperes már a gyomorgyűrű behelyezését megelőzően is extrém módon elhízott volt. Az I. rendű felperes a 140 kg körüli testsúlyról a gyomorgyűrű segítségével fogyott le 80 kg-ra, így a gyomorgyűrű alkalmazása eredményes volt, vagyis a beültetés költségei nem minősülnek vagyoni kárnak, így nem köteles a költségek megtérítésére. Előadta, hogy költségvetési intézményként személyes illetékmentesség illeti meg, így nem kötelezhető a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

Az I-III. rendű felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben azt kérték, hogy a bíróság az alperes fellebbezésének ne adjon helyt. Előadták, hogy az alperes érvelése nem felel meg a valóságnak, hiszen az I. rendű felperes számtalan kísérletet tett arra, hogy csökkentse a testsúlyát, az elhízás kezdetétől fogva diétázott és különböző fogyókúrákat folytatott. Ezek az erőfeszítései azonban eredménytelenek maradtak, ezért határozott a gyomorgyűrű beültetés mellett, amely megfelelő

külső eszköznek bizonyult testsúlya csökkentésére és az ideális testsúly megtartására. Hangsúlyozták: bizonyításra került, hogy a diétát az I. rendű felperes a gyomorgyűrű eltávolítása után is tovább folytatta, és más fogyasztószerrel is próbálkozott, de mindezek ellenére bekövetkezett a visszahízás. Ez azt támasztja alá: az eredeti testsúly visszahízása nem az I. rendű felperesnek felróható, az alperes viszont felróható magatartást tanúsított, amikor indokolatlanul eltávolította a gyomorgyűrűt. Egyetértettek abban az elsőfokú bírósággal, miszerint a kóros elhízás egészségkárosodásnak minősül, hiszen ahogy azt a szakértő kifejtette, több súlyos betegségnek lehet az előidézője. Egyebekben visszautaltak a fellebbezésükben kifejtett érvelésre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a bíróság az I-III. rendű felperesek fellebbezésének ne adjon helyt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem róta az I. rendű felperes terhére, hogy nem ültetett be ismételt gyomorgyűrűt. Ettől függetlenül is megállapítható, hogy az I. rendű felperes nincsen elzárva az újabb műtétől, és ezzel együtt attól sem, hogy más fogyást elősegítő beavatkozást (pl. gyomor bypass, gyomorballon műtét) végeztessen, avagy más fogyást eredményező eljárást, illetve módszert (rendszeres sport, étrend megváltoztatása stb.) alkalmazzon. Ez azt jelenti: az I. rendű felperes idegenkedése az ismételt gyomorgyűrű beültetéstől nem teszi valótlanná azt a tényt, hogy ettől a lehetőségtől nincsen elzárva, vagyis az állapota nem minősül visszafordíthatatlannak. Az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásából kiemelte azokat a megállapításokat, amelyek alátámasztják, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításakor az I. rendű felperes társadalmi kapcsolatainak a beszűkülését is értékelte. A II-III. rendű felperesek tekintetében visszautalt a fellebbezésében kifejtett érvelésére, miszerint az őket ért „sérelem” nem éri el a nem vagyoni kártérítés szükségességét megalapozó mértéket.

A beavatkozó az kérte, hogy a bíróság adjon helyt az alperes fellebbezésének, egyúttal csatlakozott az alperes nyilatkozataihoz.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű felperes részére fizetendő kártérítésre vonatkozó rendelkezése 59.400 forint és az ahhoz járuló késedelmi kamat erejéig jogerőre emelkedett; ezt a rendelkezést a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintette [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az I-III. rendű felperesek fellebbezése és az alperes fellebbezése egyaránt csupán részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást hiánytalanul felderítette, arra alapított érdemi döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt - a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján - részben megváltoztatta.

Az I-III. rendű felperesek egyrészt személyiségi jogaik megsértésének a megállapítását kérték, másrészt vagyoni és nem vagyoni kártérítést igényeltek az alperestől. A két kereseti kérelem annyiban összefügg, hogy a nem vagyoni kártérítés a személyiségi jogsértésnek a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában szabályozott szubjektív szankciója, amelynek az alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, amennyiben a személyiségi jogsértés objektív szankciójaként a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapítható a személyiségi jogsértés megtörténte. Ebben az esetben a sérelmet szenvedő fél kártérítési követelését a polgári jogi felelősség szabályai szerint kell elbírálni.

Az előző szabályozáshoz hasonlóan az Eütv. 244. §-ának az utaló szabálya is úgy rendelkezik, hogy az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kárigények tekintetében a régi Ptk. szabályait kell

megfelelően alkalmazni. A kártérítő felelősség konjunktív feltételeit, illetve a felelősség alóli mentesülés lehetőségét egyaránt a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése szabályozza. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítási teher a bizonyítottsághoz fűződő érdekelttség alapján oszlik meg az ellenérdekű felek között, vagyis a károsultnak kell bizonyítania, hogy vagyoni és nem vagyoni kárai a károkozó magatartással okozati összefüggésben merültek fel, míg a kár okozója kimentheti magát a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Az egészségügyi szolgáltatótól elvárható magatartás fogalmát az Eütv. 77. § (3) bekezdése tölti ki tartalommal, aszerint minden beteget az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni. Amennyiben az egészségügyi szolgáltató tevékenysége nem felel meg ennek a színvonalnak, úgy a kártérítő felelősség alól nem mentesülhet.

A II-III. rendű felperesek nem vagyoni káraikat arra vezették vissza, hogy a gyomorgyűrűvel kapcsolatos egészségügyi ellátás során sérelmet szenvedett az I. rendű felperes egészséghez és saját családjában éléshez fűződő személyiségi joga. Az I. rendű felperes maga is kérte e személyiségi jogai megsértésének a megállapítását, és azt állította, hogy a személyiségi jogsértésből eredően a nem vagyoni károk mellett vagyoni kárai is keletkeztek. Ebből következően elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes megsértette-e az I. rendű felperes személyiségi jogait, és ezzel okozati összefüggésben állnak-e vagyoni és nem vagyoni kárai, illetve az alperes mentesülhet-e a kártérítő felelősség alól.

Az I. rendű felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának a megsértését egyrészt abban jelölte meg, hogy a gyomorgyűrű beültetését követő évben a port környéke begyulladt, és a gennyesen váladékozó seb hosszú hónapokon át hátrányosan befolyásolta az életét. E tekintetben az okozati összefüggés fennállása vitathatatlan, hiszen - amint azt az elsőfokú bíróság helytállóan kifejtette - a port a gyomorgyűrűvel együtt, annak szabályozása céljából került beültetésre az I. rendű felperes szervezetébe. Az alperes a sebfertőzést nem az Eütv. 77. § (3) bekezdésében felállított gondossági követelménynek megfelelően kezelte, hiszen elmulasztotta a kórokozó azonosításához szükséges sebváladék tenyésztést, így nem volt lehetősége az adekvát terápia megválasztására. Az alperes felróható mulasztása miatt a sebgennyedés elhúzódott, holott megfelelő gondosságú kezelés esetén lehetőség lett volna a fertőzés korábbi megszüntetésére, továbbá a port eltávolítása, majd a visszahelyezése céljából végzett műtétek elkerülésére. Erre figyelemmel az alperes a kártérítő felelősség alól nem mentesülhet.

Az I. rendű felperes álláspontja szerint egészséghez fűződő személyiségi jogának a sérelme másrészt azzal következett be, hogy a gyomorgyűrű hozzájárulása nélküli eltávolítását követően visszahízott az eredeti súlyára. Az elsőfokú bíróság e tekintetben is bizonyítottan találta a kártérítés konjunktív feltételeinek a megvalósulását, és bizonyítatlannak az alperes felelősség alóli mentesülésére okot adó körülményeket. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság okfejtésével maradéktalanul egyetértett, amelyből - annak szükségtelen megismétlése nélkül, de a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint arra visszautalva - az alperes fellebbezésére tekintettel a következőket emeli ki.

Az I. rendű felperes 150 kg-ot meghaladó súlya olyan extrém mértékű elhízásnak minősül, amely gátolja a mozgásában és számos, egészségtelen életmódból eredő megbetegedésnek az előidézője lehet. Nagyfokú kockázatára figyelemmel ezért az extrém mértékű elhízás önmagában is egészségkárosodásnak minősül.

Az orvosi dokumentáció alátámasztja, hogy az I. rendű felperes fogyása a gyomorgyűrű behelyezését követően megkezdődött, és súlya 80 kg-ra csökkent. Az I-III. rendű felperesek nem

tudták bizonyítani, hogy a dokumentáció nem felel meg a valóságnak, így azt is való tényként kell elfogadni, hogy a gyomorgyűrű kivételekor az I. rendű felperes súlya 102-104 kg volt. Ezek az adatok valóban a gyomorgyűrű bentléte alatti súlygyarapodást jeleznek, de azt is figyelembe kell venni, hogy a port eltávolításának az időszakában a gyomorgyűrű nem fejtette ki a hatását. A jogvita elbírálása szempontjából azonban annak van jelentősége, hogy az extrém méretű elhízáshoz vezető ismételt súlygyarapodás kétségtelenül a gyomorgyűrű eltávolítása után következett be. A meghallgatott tanúk vallomása alátámasztja, hogy a gyomorgyűrű eltávolítása után az I. rendű felperes továbbra is diétát tartott, de ezzel a visszahízást nem tudta megakadályozni. Erre figyelemmel a visszahízás nem róható az I. rendű felperes terhére, hiszen a gyomorgyűrű beültetésére éppen azért került sor, mert a hagyományos fogyókúrák nem voltak eredményesek. Ilyen előzmények után nem várható el, hogy az I. rendű felperes a hagyományos diétákkal tartani tudja a súlyát, vagyis a visszahízás ténye önmagában alátámasztja, hogy ennek legfőbb előidézője a gyomorgyűrű eltávolítása volt.

Az I. rendű felperes a negyedik műtétbe azért egyezett bele, mert a részére adott tájékoztatás szerint arra hátfájdalmi okának a feltárása miatt volt szükség, azért, hogy az esetlegesen kialakult összenövéseket megszüntessék. Az I. rendű felperest azonban nem tájékoztatták arról, hogy a műtét során a gyomorgyűrűt is eltávolítják, így ebbe az I. rendű felperes nem is adhatott beleegyezést. Az alperes ennek ellenére állította, hogy az I. rendű felperes beleegyezésével került sor a gyomorgyűrű eltávolítására, de ezt az I. rendű felperes tagadta. Az I. rendű felperes személyes előadását a menyé tanúvallomása is megerősítette, aki úgy nyilatkozott, hogy a negyedik műtétnek nem a gyomorgyűrű kivétele volt a célja, és kifejezetten kérték, hogy hagyják bent a gyomorgyűrűt, ha nem találnak hegesedést (38.P.25.510/2013/15. sorszámú jegyzőkönyv). Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy az I. rendű felperes hozzájárult a gyomorgyűrű eltávolításához, az I. rendű felperes tájékozott beleegyezésének a hiányában viszont a gyomorgyűrű eltávolítására nem kerülhetett volna sor [Eütv. 15. § (3) bekezdés].

Emellett az elsőfokú bíróság az aggálytalan szakértői vélemény alapján helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a gyomorgyűrű eltávolítása nem volt indokolt, mivel a beavatkozást megelőzően nem tisztázódott, hogy a hátfájdalmat a gyomorgyűrű bentléte idézte elő. A hátfájdalom oki feltárásához szükséges vizsgálatokat a gyomorgyűrűvel kapcsolatos kezelést végző orvosnak kellett volna irányítania, aki azonban nem járt el kellő körültekintéssel a szükségesnek mutató vizsgálatok kiválasztása és azok összehangolása során.

A kifejtettek szerint az alperes tevékenysége a gyomorgyűrű eltávolítása során sem felelt meg az egészségügyi szolgáltatótól elvárható gondosság zsinórmértékének, így a kártérítő felelősség alól nem mentesülhet.

Az I-II. rendű felperesek ténybelileg és jogilag is megalapozottan kérték személyiségi jogi sérelmeik megtörténtének a megállapítását [rég. Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja]. A bekövetkezett személyiségi jogsérelem mibenlétét azonban az elsőfokú bíróság pontatlanul határozta meg, hiszen nem a gyomorgyűrű behelyezése és állítása idézte elő az I. rendű felperes jogsérelmét, hanem a sebfertőzés gondatlan kezelése és a gyomorgyűrű kivétele. Az alperesnek ez a felróható magatartása az I. rendű felperes testi-lelki egészségének a sérelméhez vezetett, és ezzel párhuzamosan sérelmet szenvedett az I. rendű felperes és házastársa egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joga is [rég. Ptk. 75. § (1) bekezdés, 76. §]. Ugyanakkor az I-II. rendű felperesek az elszenvedett személyiségi jogsérelmekről függetlenül, továbbra is egymást támogató házastársakként, szoros családi kötelékben folytatták az életüket, így a „saját” családban éléshez fűződő személyiségi joguk nem szenvedett sérelmet. A Fővárosi Ítélet a kifejtetteknek megfelelően megváltoztatta az

elsőfokú bíróság ítéletének a személyiségi jogsértés megtörténtét megállapító rendelkezését.

Az elszenvedett személyiségi jogsérelmek következtében az I-II. rendű felperesek életvitele is hátrányosan változott meg. Ezeknek a nem vagyoni hátrányoknak a pénzbeli kompenzálására szolgál a nem vagyoni kártérítés, melynek összege megállapítása során az elsőfokú bíróság hiánytalanul számba vette mindazokat az életvitelt elnehezítő körülményeket és pszichés nehézségeket, amelyekkel a házastársaknak meg kellett küzdeniük.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját csupán abban a tekintetben nem osztotta, hogy az ismételt gyomorgyűrű beültetés lehetősége a kártérítés mérséklése irányába hat. Az előzményekre, illetve a sebgyógyulás által kiváltott rossz tapasztalatokra figyelemmel ugyanis nem várható el az I. rendű felperestől, hogy újra vállalkozzon erre a beavatkozásra. Ugyanakkor - amint arra az alperes a fellebbezésében helytállóan rámutatott - más olyan súlyvesztést célzó külső orvosi eszközt is igénybe vehet, amely a más módon, más behatás útján fejt ki hatását az anyagcserére.

Az elsőfokú bíróság arra is helyesen következtetett, hogy a visszahízás miatt hátrányosan változott meg a házastársak közös élete, hiszen az I. rendű felperes sokkal kevésbé tud részt venni a közös programokban, amit a II. rendű felperes is rosszul él meg. Egyebekben az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte az I-II. rendű felperesek által elszenvedett nem vagyoni hátrányok súlyosságát, és a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyoknak megfelelően, valamint a hasonló ügyekben megítélt kártérítésekkel arányosan határozta meg az I-II. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét, ezért a Fővárosi Ítéltábla annak sem a felemelését, sem a csökkentését nem tartotta indokoltnak.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor a III. rendű felperest édesanyjának a kezelésével okozati összefüggésben nem érte személyiségi jogi sérelem. Az elsőfokú bíróság a III. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokat abban jelölte meg, hogy a visszahízás miatt aggódik édesanyja állapotáért, és a remélt tevékenyebb együttélés is elmaradt. A III. rendű felperes személyes előadásából azonban az tűnik ki, hogy a mindennapi élete már a gyomorgyűrű behelyezése után elnehezedett, mivel gyakorta előfordult: neki kellett készenlétben állnia, hogy elvigye édesanyját a szükséges vizsgálatokra és a port beállítására. A III. rendű felperes feleségének (azaz az I-II. rendű felperesek menyének) a tanúvallomása arra utalt, hogy a gyomorgyűrű bentléte alatt sem voltak kiegyensúlyozottak a családi összejövetelek, hiszen igen megterhelő volt mindenki számára az I. rendű felperes gyakori hányása. A gyomorgyűrűvel együtt járó nehézségeket figyelembe véve ezért úgy érezte, hogy annak eltávolításával enyhült a családra nehezedő nyomás (38.P.25.510/2013/73. számú jegyzőkönyv).

Az előzőek szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok azt tükrözik: a III. rendű felperes számára édesanyja állapota a gyomorgyűrű bentléte alatt is aggodalomra adott okot, és abban az időszakban is olyan nehézségekkel kellett megküzdenie, amelyek hátrányosan befolyásolták az életvitelét. Ennélfogva a gyomorgyűrű kivétele után a III. rendű felperes életvitelében nem következett be olyan negatív változás, amely alapot adna személyiségi jogsérelmének a megállapítására. A jogsérelem bizonyítottsága nélkül a III. rendű felperes nem vagyoni kártérítést sem követelhet, a Fővárosi Ítéltábla ezért teljes egészében elutasította a III. rendű felperes keresetét. Az elutasítás folytán a III. rendű felperes pervesztesnek minősül, ezért keresete értékéhez igazodóan köteles megfizetni a le nem rótt kereseti illetéket, valamint megtéríteni az alperes ügyvédi költségeit [Pp. 81. § (1) bekezdés].

A Fővárosi Ítéltábla abban is maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a vagyoni kártérítés körében az alperes nem csak a visszahelyezett miniport, hanem a gyomorgyűrű

eredeti költségét is köteles megtéríteni az I. rendű felperes részére. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a gyomorgyűrű indokolatlan eltávolítása folytán ennek az eszköznek a költsége hasznát nem hajtó, fölösleges kiadássá változott, így annak értékével csökkent az I. rendű felperes vagyona, melynek a megtérítésére alappal tart igényt [régi Ptk. 355. § (4) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság helytelenül kötelezte a személyes illetékmentességgel rendelkező alperest a kereseti illeték pervesztességével arányos részének a megfizetésére. Az Itv. 56. § (1) bekezdése szerint ugyanis az alperes nem kötelezhető illeték fizetésre, a ráeső illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: megállapította, hogy az alperes - a rendelkező részben foglaltak szerint - megsértette az I-II. rendű felperesek személyiségi jogait; a III. rendű felperes keresetét teljes egészében elutasította, és a III. rendű felperest kötelezte a kereseti illeték, valamint az alperes ügyvédi költségei keresetével arányos részének a megfizetésére; mellőzte az alperes kereseti illetékfizetési kötelezettségét, megállapítva, hogy az alperesre eső illetéket az állam viseli; míg egyebekben helybenhagyta azt.

Az I-III. rendű felperesek fellebbezésének az értéke meghaladta az alperes fellebbezésének az értékét, így pervesztességükkel arányosan kötelesek megfizetni az alperes és a beavatkozó részére a jogi képviselőjük ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségeiket. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5), (6) bekezdései alapján a tényleges ügyvédi tevékenységre figyelemmel mérlegeléssel határozta meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerint hozzáadódik az áfa.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték ugyancsak a pernyertesség-pervesztesség arányában oszlik meg a felek között azzal, hogy az alperesre eső 260.000 forint fellebbezési eljárási illetéket személyes illetékmentessége folytán az állam viseli [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 14. §-a, 15. § (1) és (3) bekezdései].

Budapest, 2017. május 19.

Dr. Sághy Mária s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.  
előadó bíró

Dr. Takács Brigitta s.k.  
bíró